

KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED

Milliseid kiirgusi kiiritusravis kasutatakse?

Kasutatavad kiirgused on elektromagneetiline kiirgus (fotonid) ning laetud osakeste kiirgus (elektronid).

Kas olete radioaktiivne pärast kiiritusravi?

Ei, Te ei ole radioaktiivne ja te ei kiirga pärast kiiritusravi. Olete täiesti ohutu kõikidele Teid ümbritsevatele inimestele.

Kas kiiritusravi kõrvaltoimed muudavad Teie elurežiimi?

Mitte alati. Enamus haigeid on võimelised tööl käima, tegema koduseid toimetusi ja elama aktiivset elu ka kiiritusravi ajal.

Kas juuksed langevad välja?

Kiiritusravi võib põhjustada ajutise või alalise juuste väljalangemise ainult kiiritatud piirkonnas. Küsige oma raviarstilt selle kohta lisainformatsiooni.

Kas kiiritusravi ajal võib autot juhtida?

Võib, kui Te ei tunne suurt väsimust ega uimasust. Autot pole soovitatav juhtida peaaegu kiiritusravi saaval patsiendil.

Kas ma tohin ennast pesta?

Isiklik hügieen on väga tähtis. Te võite pesta ennast nagu tavaliselt, ettevaatlik tuleb olla kiiritusravi saava piirkonnaga. Jälgige, et Te ei hõõruks maha keha peal olevaid määrgistusi. Kiiritusravile tulge palun puhta nahaga, deodorant ja kreemid on kiiritatavas piirkonnas keelatud!

Kas ma saunas võin käia?

Tohib, aga leili ei tohi võtta.

Mis saab pärast kiiritusravi?

Ravi lõppedes määratakse Teile arsti vastuvõtu aeg ja vajadusel tehakse radioloogilised uuringud. Vastuvõtul hindab arst ravitulemust ning otsustab edasise ravi vajalikkuse üle.

Märkused: .....
.....
.....

Koostatud 2016

RADIO-ONKOTERAAPIA OSAKOND

KIIRITUSRAVI MEELESPEA

L. Puusepa 8, J-korpuse 0. korrus

E–R 08.00–16.00

Telefoninumbrid:

Kiiritusravi B (kollane kiirendi)	731 9845
Kiiritusravi C (hall kiirendi)	731 9846
Sekretär	731 9077
Valvearst	53 319 806

Kiiritusravi ehk radioteraapia on paikne ravimeetod kasvajate ravimiseks ioniseeriva kiirgusega. Seda teostatakse kiiritusravi plaani alusel, mis koostatakse individuaalselt igale patsiendile. Vastavalt plaanile jagatakse kiiritusravi seanssideks, mis tähendab, et kiiritusravi protseduuril tuleb käia 1–40 korda. Täpsema info oma raviplaani kohta saate raviarstilt.

Kiiritusravi teostavad radioloogiatehnikud. Nemad saavad Teid aidata küsimustes, mis puudutavad ravi läbiviimist ja igapäevast ravikorraldust. Täpsemat informatsiooni oma haigusest, kõrvalmõjudest, toitumissoovitustest, ravimite manustamisest jne saate oma raviarstilt.

ÜLDINE INFO

Kiiritusravi teostatakse igal tööpäeval. Esimesel seansil lepitakse kokku kellaeg, kuna Teid kiiritusravi perioodi vältel igapäevaselt protseduurile oodatakse. Juhul, kui Te mõnel päeval tulla ei saa, informeerige sellest esimesel võimalusel kiiritusravi personali telefoni teel. Vahele jäänud ravikord lisandub ravi esialgsele lõpukuupäevale.

Kuna kiiritusravi on täielikult sõltuv aparatuuri korrasolekust, võib juhtuda, et Teie raviseansi kellaeg nihkub edasi või jääb ära. Sellisel juhul teavitatakse Teid esimesel võimalusel telefoni teel. Aparaaadi rike võib juhtuda ootamatult, seega palume mõistvat suhtumist ja kannatlikkust. Ravipersonal teeb kõik endast oleneva, et normaalne töövoog kiiresti taastada.

KIIRITUSRAVIKS ETTEVALMISTUS

Enne kiiritusravi protseduuride algust suunab raviarst Teid kompuuter- või MRT uuringule. Seda nimetatakse ka raviplaneerimise uuringuks, sest selle alusel koostab ravimeeskond Teile kiiritusravi plaani.

Mõne aja möödudes, kuid enne kiiritusravi algust, teostatakse simulatsiooni protseduur, kus joonistatakse markeriga nahale märgistused (protseduur on valutu, sarnaneb kompuuteruuringule). Nahal olevate märgistuste abil sätitakse hiljem Teie keha asendit kiiritusravi aparaaadi all. Nahamärgistusi ei tohi maha pesta! Patsientidel, kellele on tehtud fikseerimismask, on vajalikud märgistused joonistatud maski peale. Täpsemat informatsiooni märgistuste kohta saate radioloogiatehnikutelt.

KIIRITUSRAVI PROTSEDUUR

Kiiritusravi ruumi sisenevad koos Teiega radioloogiatehnikud. Nad aitavad Teid kiiritusravi aparaaadi alla ning tagavad teie keha õige asendi protseduuri jaoks. Kiiritatav piirkond peab olema paljas, see tähendab, et peate vajadusel osaliselt lahti riietuma.

Sel ajal, kui radioloogiatehnikud Teid ravilaual õigesse asendisse panevad, lamage võimalikult lõdvestunult ja proovige ennast mitte liigutada ega asendi parandamisel kaasa aidata. Õiget asendit on raske või isegi võimatu leida, kui hoiate ennast kramplikult.

Kiiritusravis kasutatakse erinevad keha fikseerimisalused, mis valitakse vastavalt sellele, millist piirkonda on vaja kiiritada. Alates raviplaneerimise uuringust kuni kiiritusravi viimase päevani peab asend olema täpselt ühesugune, sest ainult nii saab tagada, et kiiritusravi teostus on võimalikult täpne. Need alused ei pruugi olla väga mugavad, kuid nad on valmistatud spetsiaalselt kiirgust läbilaskvast materjalist ja pehmemat alust kasutada pole võimalik.

Kiiritusravi on valutu ja Te ei tunne sel ajal midagi. Raviaparaat kiiritab Teid erinevate nurkade alt, sest nii on võimalik maksimaalselt säästa terveid kudesid ja organeid, mis kasvajat ümbritsevad. Nurkade järjekord võib igapäevaselt olla erinev, sest järjekorra valib radioloogiatehnik, kes parasjagu aparaaati juhib. Tulemus sellest ei sõltu.

Kogu kiiritusravi protseduur kestab kokku 15–20 min, sealhulgas kulub ravile 10–15 min.

KÕRVALTOIMED

Kiiritusravi mõju on lokaalne, mis tähendab seda, et kui kiiritatakse näiteks pead, siis kiirgus ei mõju vaagnapiirkonnale. Vastavalt kiiritatavale piirkonnale võivad tekkida ka raviga kaasnevad kõrvaltoimed. Täpsemat informatsiooni küsige ravipersonali käest.

LISAINFO

Hematoloogia-onkoloogia kliiniku **kodulehelt** (www.kliinikum.ee/ho/) leiате lisainfot kliiniku osakondade ja töötajate, arstide vastuvõtuaegade, hematoloogiliste ja onkoloogiliste haiguste jm kohta.